

Yrd. Doç. Dr.
Mehmet Civan

Öğr. Gör.
Hatice Cenger

Finansal Yönetim Dersini Almış Öğrencilerin Finans Eğitimi Beklentilerini Ölçmeye Yönelik Yapılan Bir Çalışma

Yrd. Doç. Dr. Mehmet CİVAN

Gaziantep Üniversitesi, İİBF.

Öğr. Gör. Hatice CENGER

Muğla Üniversitesi, Datça Kazım Yılmaz M.Y.O

Özet

Yirmi birinci yüzyılda içinde bulunduğumuz küreselleşme süreci, gittikçe artan bilimsel ve teknolojik gelişmeler, ekonomik, sosyal ve kültürel alanlarda meydana getirdiği değişim ve gelişmelerin yanında eğitim sistemlerini de etkileyerek değişime doğru sürüklemiştir. Özellikle ülkemizde bir meslek edinme ihtiyacının ve eğitim seviyesini yükseltmek isteyenlerin sayısının artması, meslekte bulunanların ilerleme isteği nedeniyle, eğitime yönelik beklentilerin artmasına neden olmuştur. Bu durum eğitimcileri klasik anlamdaki eğitimi bir yana bırakarak, gelişen teknolojiye ve beklentilere cevap verecek düzeyde yöntemleri kullanması mecburiyeti içinde bırakmıştır.

Modern dünyada her alanda olduğu gibi, finansmanla ilgili konularda ve finansman fonksiyonunda da son dönemlerde önemli gelişmeler ve değişimler yaşanmıştır. Finans, 1950'li yıllarda modern kimliğine bürünmüştür. 1950'lilere kadar finans yöneticisinin esas görevi, muhasebe kayıtlarını tutmak, ihtiyaç duyulan fonları sağlamak ve dönem sonlarında finansal raporlar hazırlamak iken; günümüzde finans yöneticisinin firmanın organizasyon yapısı içerisinde en yüksek karar alma ve yürütme organlarına yakın olması finansman eğitiminin önemini ortaya koymuş ve finansman eğitimi alan kişilerin de bu dersle ilgi beklentilerinin artmasına neden olmuştur.

Bu çalışmanın amacı; finansman eğitiminin daha verimli ve kaliteli hale getirilmesi hususunda, finansman eğitimi alan öğrencilerin bu dersle ilgili düşünce ve beklentileri doğrultusunda, verilen finansman eğitiminin gereksinimlere ve değişen koşullara ayak uyduracak şekilde gözden geçirilerek, elde edilen veriler ışığında çözüm önerileri aramaktır.

Çalışma teorik ve uygulama olarak iki kısımdan oluşmaktadır. Teorik kısımda finansman eğitimi, finansman eğitim kurumları, finansman eğitiminde yeni teknolojik gelişmeler ele alınmaktadır. Çalışmanın uygulama kısmında ise Türkiye'de 8 Üniversitede gerçekleştirilen anket çalışması yer almaktadır.

Anahtar Sözcükler: Finansman eğitimi, eğitim, finans.

JEL Sınıflaması: A230.

Abstract (A Study Intended To Measure Finance Education Expectations Of Students Who Has Taken Financial Management Courses)

The globalization process that we have in the twenty first century and the increasing scientific and technologic developments have brought about the changes and developments in economic, social, and cultural areas besides leading to changes in education systems affecting them. Especially the need to obtain a profession in our country, the increase of the number of people who wants to raise the level of their education, and the progression demand of those who are in profession led to increased expectations for education. This situation forced the trainers to use the methods to respond to growing technology and expectations leaving aside the classical sense training.

In the modern world some significant developments and changes has recently been experienced in finance related issues and finance function as in every field. Finance adopted its modern identity in 1950s. Even though the main task of a finance manager was to keep accounting records, to provide the needed funds, and to prepare financial reports at he end of the terms until 1950's, today a finance manager can receive the highest decisions within the the firm's organizational structure. Finance officials due to being close to the executive branches have revealed the importance of financial education and have increased the expectations of people who take this course.

The purpose of this study is to examine the current financial education system and to explore ways to implement a more efficient and higher quality financial education system in the future. Much of the data used in this study comes from former finance graduates who were asked about their thoughts regarding possible revisions to keep pace with changing conditions.

This study consists of two parts, which is theory and practice. In theoretical part, financial education, financial educational institutions, and new technological developments in finance education are covered. In the practical part of the study, there is a survey made in 8 different universities in Turkey.

Key Words: Financial education, education, finance.

JEL Classification: A230.

I. Finans Eğitime Genel Bir Bakış

Finansman, firmaların pek çok stratejik kararlarında rol oynayan bir disiplindir. Özellikle yatırım kararları gibi kritik kararlarda finans yöneticisi anahtar rol oynamaktadır(Toraman, 2001: 50).

Finans, çeşitli akademik geçmişe sahip kişilere oldukça farklı ve geniş araştırma olanağı sunan bir sosyal bilim koludur. Başka bir deyişle finans teorisi, çeşitli disiplinlerin birikimlerinden yararlanmakta, politik ve felsefi düzeyde bazı kamplaşmaları içermekte ve günümüzün karmaşık değer yargıları sisteminden etkilenmektedir (Özer, 2000).

Günümüzde ekonomik ve teknolojik gelişmeler, işletmenin diğer fonksiyonlarında olduğu gibi, finans fonksiyonunda da değişmelerin kaçınılmaz olduğunu göstermiş ve finans fonksiyonundaki bu gelişmeleri önceden tespit ederek tekrar düzenlenmesi gereğini gündeme getirmiştir(Doğan ve Çürük, 2001: 41-49).

Enformatik (Bilişim) Çağı olarak adlandırılan çağımız pek çok bilim dalında olduğu gibi finansmanda da köklü değişikliklere neden olmuştur. Bu durum doğal olarak finansman eğitimini de etkileyecektir. Finans eğitimi artık klasik sınıf ortamında, pasif eğitim tarzı uygulamalarla öğretilen dönem kapatmıştır (Toraman, 2000: 72-80).

1.1 Finansman Eğitiminin Özellikleri ve Önemi

Global dünyada eğitim evrenseldir. Üniversitelerde finans eğitimi alan öğrenciler, mezuniyet sonrası yurtdışında akademik çalışmalar yapıp, eğitimlerine devam edebilecek, yabancı ülkelerde faaliyet gösteren şirketlerde veya kendi ülkelerinde çok uluslu şirketlerde çalışabileceklerdir. Ulusal pazarda faaliyet gösteren firmalarda çalışanlar için de finansman fonksiyonunun işleyişi işletme açısından büyük farklılıklar göstermeyecektir.

Lisans düzeyinde gösterilen finansman yönetimi veya finansmana giriş dersleri finans alanında akademik olarak birçok açıdan çok önemlidir. Finansal yönetim dersi tüm işletme bölümlerinde zorunlu ders olarak okutulmaktadır. Ayrıca finansman alanında çalışanlar için de alan dersidir. Finansal yönetim dersi, konu ile ilgili alınan ilk derstir. Bu nedenle dersi veren öğretim üyelerinin yararlı, etkin ve ilginç anlatımları çok önemlidir (Krishana ve Bathala, 1999: 70-83).

1.2. Üniversitelerde Finansman Eğitimi Akreditasyonu

“Akreditasyon” terimi dünyanın değişik yerlerinde ve değişik alanlarda farklı anlamlarda kullanılabilir. Türkçe karşılığı “yetki vermek, resmen tanımak, herkes tarafından kabul edilmek” olan “accredite” kelimesinin isim halidir. Birçok üniversite ve eğitim kurumu özel devlet kurumları tarafından akredite edilmekte yeni ruhsat verilmek suretiyle iş kurumlarının başında Amerika’da AACSB (American Assembly of Collegiate Schools of Business), İngiltere ve Avrupanın diğer kısımlarında ise AMBA (Associatons of MBA’s) gelmektedir. ACBSP (Association of Collegiate Business Schools And Programs), IACBE (International Assembly of Collegiate Business Education), FIBAA (Foundation for International Business Administration Accreditation), ise diğer önemli kuruluşlardır(<http://uluslararasıegitim.com/mba/mbasozluk.asp>).

Son dönemdeki gelişmeler, globalleşen dünyada ülkeler arası farklılıkları azaltmaya başlatmıştır. Ekonomik açıdan özellikle işletmeler ve finansal pazarlarda faaliyette bulunan kurum ve kuruluşlar, uluslararası boyutlarını genişleterek iş hayatına standart getirilmesini gündeme getirmişlerdir. Rekabet gücünün artırılmasına yönelik olarak uluslararası alanda

iş gören ekonomik birimler, sahip oldukları iş gücünün, rakiplerinden daha nitelikli ve eğilimli olmasını isterler. İşgücünün eğitimi ve bilgi birikimi ise üniversitelerin lisans ve lisans üstü programlarından elde edilmektedir(Korkmaz, 2000: 49).

Akreditasyon, eğitim faaliyetlerinin kalitesi üzerinde yoğunlaşan bir süreç demektir. Yüksek öğrenimde akreditasyon uygulamasının temel amaçları, yürütülen eğitim programlarının mesleki ve akademik tarafları ile belli ölçütlere uygunluğunun ilgili kesimlere ilan edilmek üzere belirlemek, programların geliştirilmesine yardımcı olmak ve eğitimin genelde iyileşmesini destekleyerek değişen koşullara ayak uydurmasını sağlamaktır. Yükseköğretim kurumlarının bağımsız bir hale gelecek kalitelerinin artırılmasını hedefleyen akreditasyon; genelde kalite denetimi, kalite güvencesi ve kalite değerlendirilmesi konularını kapsamaktadır (Çelik ve Gürdal, 1999: 53).

Üniversiteler kendi mezunlarını iş hayatında diğer üniversitelere göre daha fazla iş teklifi alabilmesi için kendi öğrencilerinin bilgilerinin diğer üniversitelerin öğrencilerinden daha fazla olmasını isterler. Üniversiteler kendi içlerinde, kendi içlerindeki departmanlarda uzlaşma yoluna giderek istenilen konularda uzman yetiştirirler. Bu uzmanlık alanlarından birisi de finansmandır (Korkmaz, 2000: 49).

Akreditasyon olgusunu, eğitim veren yüksek öğretim kurumlarını verdikleri diplomaların uluslararası alanda geçerliliğini sağlanması olarak algılamak gerekir. Akreditasyon, eğitim programlarını belirlenen standartlara uygun olduğunun onaylanması ve denetlenmesi sürecidir.

Dünyadaki gelişmeler yakın bir zamanda sadece ülke dışında çalışacak olanlar için değil, ülke içinde iş talep edenlerin de, yurt dışındaki çalışanlarla rekabet

etmesi gerekeceğini göstermektedir. Böyle bir yarışta uluslararası bir kurum tarafından akredite edilen bir programın mezunlarının rekabet gücünün yüksek olacağı açıktır. Ancak burada ana amaç, verilen eğitimin kalitesinin artırılması ve kalite düzeyinin korunmasıdır. Dolayısıyla akreditasyonun amaç değil bir araç olduğunu söyleyebiliriz (Çelik ve Gürdal, 53).

Finansman alanında eğitim almış bir kişi, gelişmiş ülkelerde verilen finansman konularını bilmekle birlikte, bilgi birikimi yaratıcılık ve sezgilerini kullanarak finansmanla ilgili kabiliyetini yeni bir boyuta taşıyabilecek bir eğitim programına da ihtiyaç duyacaktır. Bu nedenle gelişmiş ülkelerde verilen finansman eğitiminin içeriğini, finansman dalında uzman olarak yetiştirilenlerin hangi özel finans programlarını takip ettiği belirlenmeli, ülkemizde verilen finansman eğitimi ile karşılaştırılmalı, sapmalar belirlenerek, yapılması gerekenler tartışılmalıdır (Korkmaz, 49).

ABD’de işletme okullarının tamamı akreditasyon standartlarını sağlamamışlardır. Bu nedenle bazı işletme okullarının akreditasyonu bulunmamaktadır. ABD uygulamasında bir başka taraf, “bölgesel akreditasyon” uygulamasıdır. İşletme okullarının bir kısmının bölgesel akreditasyonu varken; ulusal akreditasyonu yoktur (Korkmaz, 49).

Yükseköğretim Kurumu (YÖK), ABD’ye işletme ve finansman eğitimi için Türkiye’den giden öğrencilere denklik sorunlarıyla karşılaşmalarını için en az bölgesel akreditasyona sahip olan okulları kabul edileceğinin bildirmiştir. En az bölgesel akreditasyona sahip olan işletme okulundan mezun olan bir öğrenci, Türkiye’de denklik sorunu yaşamayacaktır (Korkmaz, 52).

1.3. Finansman Eğitiminde Teknolojik Gelişmeler ve Online Finans Eğitimi

Dünyada bilgi iletişim çağının doruğa çıkması ve bunun sonucunda yeni teknolojik bilgi ve gereçlere işletme yönetiminde ihtiyaç duyulmasının yaygınlaşmasıyla birlikte işletme yönetiminde, özellikle karar almayla ve uygulamayla ilgili işletmelerde, önemli kolaylıklar elde edilmiş ve çok büyük mesafeler kat edilmiştir. Dünyada globalleşmenin ortaya çıkmasıyla birlikte söz konusu yeni teknikler ulusal sınırları ortadan kaldırarak uluslararası alana yaymıştır (Önal ve Apaydın, 1999: 28).

Çağımızın en hızlı ve çarpıcı gelişmeleri genellikle bilgisayar teknolojisinde ortaya çıkmaktadır. Bilgisayar alanında ortaya çıkan bu yeni gelişmeler, işletmeleri etkilediği gibi bilim ve araştırma kurumu olan üniversiteleri de yakından etkilemektedir (Önal ve Apaydın, 32).

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte klasik sınıf ortamında yapılan eğitiminin eksiklikleri ve yetersizlikleri yavaş yavaş ortaya çıkmıştır. Daha güzel bir ders ortamının yaratılması ve harcanan emekle yapılan işin birbirini dengelemesi açısından derste yeni teknikler arayan veya bu konuyla ilgili olarak bazı tavsiyelere ihtiyacı olan öğretim elemanları ve öğrenciler online eğitim gelişimini hızlandıran temel faktörler olmuşlardır (Toraman, 2000: 72).

Online eğitim bilgisayar aracılığı ile gerçekleşen bir çeşit eğitim ve öğretim tekniğidir. Online eğitimde öğrenci ve Öğretim Elemanları birbirlerine e-posta (e-mail) gönderebilmekte, aynı zamanda paylaşılabilen elektronik tahta ve slayt kullanabilmektedir. Bunlara ilaveten online eğitim, dosya transferi ile bilgi değişimini sağlamakla birlikte yazı dosyaları veya multimedia web sayfaları gibi veri

tabanlarına girebilmeyi de kapsar (Toraman, 2000: 73).

Finans doğası gereği teorik bilgilerin pratik uygulamalarla bütünleştirilmesi halinde sonuç alınabilecek bir disiplin olmasının yanında; Finans eğitimi, online eğitime yatkınlık açısından en uygun disiplinlerinden biridir. Pek çok uluslararası akademisyen kendi web sayfaları aracılığı ile dersle ilgili tüm bilgileri öğrencilerine ulaştırabilmektedirler(Toraman, 2000: 79).

II. Finansman Eğitimine Yönelik Üniversite Öğrencileri Üzerinde Yapılan Bir Araştırma

Araştırmamızda, Türkiye’de finansman eğitimi üzerinde durulmuştur. Araştırma işletme bölümlerinde finansman eğitiminin önemini ortaya çıkarmıştır. Global dünyada rekabet koşulları, teknoloji ve bilgi sistemlerindeki gelişmeler karşısında, sürekli değişen işletmelerin yeterli donanım ve bilgiye sahip işgücüne olan ihtiyaçları karşısında, öğrenciler bu değişme ve gelişmelere paralel olarak niteliklerini artırmak istemektedirler.

Finansman eğitimi ile ilgili olarak, Letterman Denise (2008): Dersin verilmiş şeklinin (yüz yüze-sınıf ortamında ve online-bilgisayar odaklı) öğrencinin başarısına, motivasyonuna ve memnuniyetine ilişkin sonuçları araştırmış ve bu araştırmayı 2005–2006 yıllarında gerçekleştirmiş ve sonuçları öğrencilere her sömestr sonunda anket uygulayarak belirlemiştir. 131 anketten 14’ü tamamlanamamıştır. Dersler; 2005 güz yarıyılı 14 hafta, 2006 bahar yarıyılı 14 hafta ve 8 hafta yaz olmak üzere 3’e bölünmüş ve haftada 2 saatlik finans dersi her hafta bir konu işlenmek kaydı ile en fazla 25 kişiden oluşan sınıflarda verilmiştir. Dersin verilmiş şekline ilişkin alınan sonuçlarda, öğrencilerin ikili

dersten memnun olduklarını ancak sınıfta ders az olunca daha az çalışmalarını gerektiği hissine kapılmalarına neden olmuştur.

Tamamen online ders alanlar ise çalışmalardan kendilerinin sorumlu olduğunu anlayamamışlardır. İkili öğrenimde online derslerde özgür çalışma ortamı sağlanması öğrenci motivasyonunu artırmış ancak online ödevler matematik içerdiğinde kimi öğrencilerin bunu tamamlayamadığı görülmüştür. Sonuç olarak ikili ders dizaynının öğrenci başarısını, memnuniyetini ve motivasyonunu artırdığı gözlenmiş ancak performans artırmayan tek şeyin tartışma ve yardım ortamı olmadığı için, online ödevler pratik istendiğinde başarı daha az gerçekleşmiştir. Çalışmanın sonunda finans dersinin hem teori hem de pratik konular içermesi sonucunda, hangi konuların online, hangi konuların yüz yüze verilmesi gerektiği belirlenmezse ikili ders dizaynının öğrenciyi başarıya götürmeyeceği belirtilmiştir.

Tarun Dewan ve Alan Kaplan (2005): Dewan ve Kaplan bu çalışmayla, univ.deki işletme öğrencilerinin 1. sınıf istatistik ve 2. sınıf finans ders notları arasındaki ilişkiyi ve finans dersi notları ve genel ortalama (GPA) arasındaki ilişkiyi açıklamıştır. Araştırma ontarıya üniversitesindeki 304 öğrenci üzerinde yapılmıştır.

Bir dersi alabilmek için gerekli önkoşul; İstatistik dersi alıp geçemeyen öğrenciler finansa giriş dersini alamazlar. Yeni bir ders alan öğrencilerin bu dersi öğrenebilmesi için daha önceki bilgiyle bağlantı kurmaları gerektiği belirtilerek istatistik dersinin matematik bilgisi gerektiren bir ders olduğu ve finansa giriş dersinde başarı için gereken temel bilgiyi oluşturduğu için istatistiğe giriş ve finansa giriş derslerinin birbirleriyle önemli derecede ilintili olduğu düşünülmüştür.

Sonuçlar hipotezleri desteklemiş ve istatistik dersi ile finansa giriş dersi arasında yüksek bir korelasyon olduğu belirtilmiştir. 1. Sınıf istatistik dersinin alınması öğrencileri temel beceri kazandırmakla birlikte 2. Sınıfta finansa giriş dersinde temel bir destek sağlamış, hazır ki yeteneklerini geliştirmelerine yardımcı olmuş ve karmaşık, sayısal problemleri çözmelelerinde olumlu etki sağlamıştır.

Finansa giriş dersi ile GPA arasındaki ilişkiye bakıldığında, genel akademik başarının belli başlı ders notlarıyla da ilintili olduğu belirtilerek finansal ders notlarının da genel ortalamayı önemli derece etkilediği vurgulanmış ve başarılı öğrencinin hangi ders olursa olsun, başarılı olduğu vurgulanmıştır.

Ayrıca çalışma sonucunda akademik başarıyla ilgili tahminde bulunmaya çalışırken, geçmiş performanslar ve psiko-sosyal elementlerin de buna dâhil edilmesi gerektiği vurgulanmış ve çalışma alışkanlıkları ve çalışma becerilerinin de başarı üzerinde önemli etkisi olduğu belirtilmiştir.

Worthington Andrew ve Helen Higgs, (2003): Worthington ve Higgs bu çalışmada finans mesleğinin Seçilmesini belirleyen Etkenlerden; Öğrenci Karakterinin, kişiliğinin, ve mesleğe bakış açısının rolünü açıklamaya çalışmıştır.

Herhangi bir lisans eğitiminde öğrencinin finans programı seçimine karar verirken, öğrencinin karakter, kişilik ve bankacılık ve finans mesleğini nasıl algıladığının rolünü ortaya koyamaya çalışmıştır. Çalışmadaki veri büyük bir Avustralya üniversitesinin işletme bölümündeki 1. sınıf öğrencileri arasında yapılan bir anketten alınmıştır. Öğrenci karakterinde; cinsiyet, ortaokuldaki muhasebe, işletme ve ekonomi çalışmaları, not ortalaması ve

derse devam-devamsızlık durumu göz önünde bulundurulmuştur.

Bankacılık ve finans mesleğinin nasıl algılandığı; mesleğe olan genel ilgi, bu meslekte çalışan insanların birbirleriyle olan ilişkileri, bu alanın ilgili konu ve problemlere yaklaşım şekli ve bu problemlerin doğasıyla ilgili olduğu belirtilmiştir. Öğrencinin bu alanı seçmesi ile ilişkilendirilen faktörlerin kaynağını ve önemini tanımlamak için binary probit model kullanılmıştır. Sağlanan bilgiye göre, finans dalının secimi öğrencinin mesleğe olan genel ilgisi, finans alanının konu ve sorunlarla nasıl ilgilendiği, derse devam durumu ile ilgili olduğu açıklanmıştır. Diğer bölümlere kıyasla finans dalında henüz ilginin daha azalmadığı fakat ilk seneden sonra kız öğrencilerin erkeklere oranla bu bölümlere daha az ilgi gösterdiği söylenmektedir. Ayrıca Bu çalışma öğrencilerin kişilik ve algılayışlarıyla ilişkilendirilen faktörlerin bu tur analizlere dâhil edilmesi ihtiyacını da vurgulamaktadır.

Hein ve Scott (2001): İşletme fakültelelerinde öğrencilere daha etkili bir şekilde eğitim vermeyi ve onları teknolojiyle entegre etmeyi amaçlamışlar ve yeni teknolojik araçların lisans düzeyinde finans derslerindeki uygulamalar konusunda yapılan seçimlerin arkasındaki pedagojik temelleri açıklamış ve incelemişlerdir. Bu bağlamda, öğrencileri para, banka ve kredi işlemlerine entegre etmek için internet araçlarının kullanımını araştırmışlardır. Bu araştırmada normal eğitim sürecine katkıda bulunmak ve dersin etkinliğini ve kalitesini artırmak üzere bir web sayfası düzenleyerek öğrencilerin öğretim elemanlarına ulaşmaları sağlanmıştır. Yapılan araştırma sonucunda öğretim üyelerinin gözlemleri ve öğrencilerden alınan cevaplar sonucunda teknolojinin, eğitim

ve öğretim sürecini geliştirdiği sonucuna varmışlardır.

Yücel (2000): Türkiye’de eğitim gören öğrencilerin görüşlerini Krishana ve Bathala (1999)’nın çalışmasında kullanılan yöntem ve soru formlarını kullanarak belirlemeye çalışmıştır. Araştırmada kullanılan soru formları Türkçe’ye çevrilmiş, İngilizce eğitim alan Dokuz Eylül Üniversitesi İşletme Fakültesi İşletme Bölümü Öğrencileri, Orta Doğu Teknik Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü Öğrencileri ve Dokuz Eylül Üniversitesi Deniz İşletmeciliği ve Yönetimi Yüksek Okulu Öğrencilerine, dönem başı ve dönem sonu olmak üzere iki aşamada uygulanmıştır. Araştırma bulgularına göre öğrenciler işletme finansmanı dersini diğer derslere göre zor bulmakla birlikte aynı zamanda ilginç ve iddialı bulmuşlardır. Dersin, günlük iş yaşamına ve diğer derslere faydalı olacağı düşünülmektedir (<http://www.sbe.deu.edu.tr/SBEWEB/dergi/dergi07/yucel.pdf>).

Krishana ve Bathala (1999): Amerika Birleşik Devletlerinde işletme finansmanı dersi ile ilgili olarak işletme bölümü öğrencilerinin algı ve beklentilerini ölçmüştür. Araştırma dönem başında ve dönem sonunda olmak üzere iki aşamada gerçekleştirilmiş ve sonuç olarak öğrenciler dersi zor bulurken ilginç ve yararlı olduğunu da vurgulamışlardır. Birçok öğrenci ders zorunlu olmasa idi tercih etmeyeceklerini belirtmişlerdir.

Sen ve Joyce (1997): İşletme bölümü ve diğer bölüm öğrencileri üzerinde işletme finansmanı dersinde öğrencilerin performansını ortaya koymaya çalışmıştır. Sonuç olarak iyi bir finansman eğitimi iktisat ve matematik bilgisi gerektirdiği için işletme bölümü öğrencilerinin bu derste yüksek performans beklentisi içerisinde

olduklarını ifade etmişler, ancak işletme bölümü dışındaki öğrencilerin araştırma sonuçlarına göre iyi bir performans gösterdiği ortaya çıkmıştır.

2.1 Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada; işletme eğitiminde finansman dersinin yerinin ve öneminin belirlenmesi ve finansman eğitiminin daha verimli, kaliteli hale getirilmesi amacı ile, finans eğitimi alan öğrencilerin bu dersle ilgili düşünce ve beklentileri doğrultusunda verilen finans eğitiminin, gereksinimlere ve değişen koşullara ayak uyduracak şekilde gözden geçirilerek, elde edilen veriler ışığında çözüm önerileri aramaktır.

2.2 Araştırmanın Kapsamı ve Yöntemi

Bu araştırma, Türkiye’de tesadüfi olarak seçilen sekiz üniversitede, İktisadi ve İdari Bilimler fakültelerinin İşletme Bölümlerinde, finansal yönetim dersini daha önce almış öğrenciler üzerinde uygulanmıştır. Araştırmanın örneklerini, Gaziantep Üniversitesi, Mersin Üniversitesi, Çukurova Üniversitesi, Cumhuriyet Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Adnan Menderes Üniversitesi Nazilli İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü Öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmada anket yöntemi kullanılmıştır. Adı geçen üniversitelere toplam 248 adet anket formu gönderilmiş 192 adet anket formu cevaplandırılmış ve değerlendirilmeye alınmıştır. Araştırmanın değerlendirilmesinde “SPSS for windows 10.0” paket programından faydalanılmıştır.

2.3 Elde Edilen Bulgular

Tablo1: Finansman Eğitime Yönelik Olarak Katılımcıların Düşüncelerinin Dağılımı

		Frekans	Geçerli Yüzde Dağılımı
Okulda alınan finansal yönetim dersinin okul sonrası pratik hayatta işe yaramayıp, teoride kalacak bilgiler içermesinin dağılımı.	Asla	44	23
	Nadiren	46	24,1
	Bazen	59	30,9
	Coğunlukla	32	16,8
	Tamamen	10	5,2
	Yanıt Vermeyenler	1	
	Toplam	192	
		Frekans	Geçerli Yüzde Dağılımı
Finansal Yönetim dersinin Muhasebe dersinden bağımsız okutulmasının dağılımı.	Asla	42	21,9
	Nadiren	16	8,3
	Bazen	23	12
	Coğunlukla	46	24
	Tamamen	65	33,9
	Toplam	192	100
		Frekans	Geçerli Yüzde Dağılımı
Son dönemdeki gelişmeler neticesinde finansal yönetimin ileride ön plana çıkacağına dağılımı.	Asla	3	1,6
	Nadiren	4	2,1
	Bazen	7	3,6
	Coğunlukla	77	40,1
	Tamamen	101	52,6
	Toplam	192	100
		Frekans	Geçerli Yüzde Dağılımı
Finansal Yönetim dersinde şu an edinilen bilgilerin, süreç içerisinde değişime maruz kalacağına dağılımı.	Asla	16	8,3
	Nadiren	59	30,7
	Bazen	67	34,9
	Coğunlukla	32	16,7
	Tamamen	18	9,4
	Toplam	192	100
		Frekans	Geçerli Yüzde Dağılımı
Alınan eğitimin değişen teknolojiye ayak uyduracağına dağılımı.	Asla	29	15,3
	Nadiren	49	25,8
	Bazen	56	29,5
	Coğunlukla	43	22,6
	Tamamen	13	6,8
	Yanıt Vermeyenler	2	
	Toplam	192	
		Frekans	Geçerli Yüzde Dağılımı
Derste başarılı olabilmek için derse devam etmenin gerekliliğinin dağılımı.	Asla	10	5,2
	Nadiren	8	4,2
	Bazen	20	10,5

	Coğunlukla	54	28,3
	Tamamen	99	51,8
	Yanıt Vermeyenler	1	
	Toplam	192	
		Frekans	Geçerli Yüzde Dağılımı
Finansal Yönetim dersinin seçmeli olması durumunda dersi tercih edenlerin dağılımı.	Asla	11	5,7
	Nadiren	13	6,8
	Bazen	17	8,9
	Coğunlukla	35	18,2
	Tamamen	116	60,4
	Toplam	192	100

		Frekans	Geçerli Yüzde Dağılımı
Eğitimim tamamlanınca finans sektöründe çalışmayı düşünüyorum diyenlerin dağılımı.	Asla	20	10,4
	Nadiren	34	17,7
	Bazen	54	28,1
	Coğunlukla	48	25
	Tamamen	36	18,8
	Toplam	192	100
		Frekans	Geçerli Yüzde Dağılımı
Okutulan bölüm açısından dersin gerekli olduğuna inananların dağılımı.	Asla	2	1
	Nadiren	3	1,6
	Bazen	17	8,9
	Coğunlukla	23	12
	Tamamen	146	76,4
	Yanıt Vermeyenler	1	
	Toplam	192	
		Frekans	Geçerli Yüzde Dağılımı
Finansal Yönetim dersinin tek dönem yerine iki dönem okutulmasının dağılımı	Asla	13	6,8
	Nadiren	10	5,2
	Bazen	18	9,4
	Coğunlukla	31	16,2
	Tamamen	119	62,3
	Yanıt Vermeyenler	1	
	Toplam	192	

Tablo 1'e baktığımızda finansman eğitime yönelik olarak öğrencilerin düşüncelerine ilişkin sonuçların dağılımı görülmektedir.

Okulda alınan finansal yönetim dersinin okul sonrası pratik hayatta işe yarayıp, teoride kalacak bilgiler içermesi görüşüne; ankete katılan 192 kişinin %

23'ü asla,% 24,1'i nadiren %30,9'u bazen,%16,8'i çoğunlukla, %5,2'si tamamen katıldıklarını belirtmişlerdir. Bu sonuçlar finans eğitimi alan öğrencilerin pratik hayatta pek de zorluk çekmeyeceklerini ortaya koymaktadır.

Finansal yönetim dersinin muhasebe dersinden bağımsız bir ders olarak öğre-

tilmesi gerektiği görüşüne verilen yanıtların dağılımına bakıldığında; öğrencilerin %33,9'u bu görüşe tamamen katılırken, %24'ü çoğunlukla, %12'si bazen, %8,3'ü nadiren, %21,9'u asla cevaplarını vermiştir.

Finansal yönetimin, işletme fonksiyonları içerisindeki öneminin, öğrenciler tarafından da algılandığı görülmekte. Öğrenciler finansal yönetimin ileride ön plana çıkacaktır fikrine %52,6'sı tamamen katılırken; %40,1'i çoğunlukla, %3,6'sı bazen, %2,1'i nadiren, %1,6'sı hiçbir zaman katılmıyorum cevabını vermiştir.

Finansal yönetim dersiyle edinilen bilgilerin süreç içerisinde değişime maruz kalacağı görüşüne ise; öğrencilerin %9,4'ü tamamen katılırken; %16,7'si çoğunlukla katıldığını %34,9'u bazen katıldığını, %30,7'si az katıldığını, %8,3'ü ise hiçbir zaman katılmadığını belirtmiştir.

Alınan eğitimin değişen teknolojiye ayak uyduracak durumda olduğu görüşüne öğrencilerin %6,8'i tamamen katılırken; %22,6'sı çoğunlukla katılmıyorum, %29,5'i bazen, %25,8'i nadiren katılmıyorum, %15,3'ü ise hiçbir zaman katılmıyorum cevabını vermiştir. Bu sonuçlar Türkiye' de verilen eğitimin, teknolojik gelişmeler karşısında yetersiz kaldığını ortaya koymaktadır.

Derste başarılı olabilmek için derse devam etmenin gerekliliği konusunda, öğrencilerin %51,8'i bu derste başarılı olabilmek için derse devam etmenin gerekli olduğunu görüşüne tamamen katılırken; %28,3'ü çoğunlukla, %10,5'i bazen, %4,2'si

nadiren katılırken, %5,2'si hiçbir zaman katılmamaktadır.

Finansal yönetim dersi seçmeli olsaydı yine de tercih ederdim görüşü öğrencilere sorulmuş ve %60,4'ü bu fikre tamamen katılırken, %18,2'si çoğunlukla, %8,9'u bazen, %6,8'i nadiren katılmıyorum, %5,7'si de hiçbir zaman katılmıyorum cevabını vermiştir.

Öğrencilerin %18,8'i eğitimi tamamlanınca finans sektöründe çalışma fikrine tamamen katılırken, %25'i çoğunlukla, %28,1'i bazen, %17,7'si nadiren katılmakta, %10,4'ü ise bu alanda çalışmayı hiçbir zaman düşünmediklerini ifade etmişlerdir.

Öğrencilerin okudukları bölüm açısından finansal yönetim dersinin gerekli olduğu görüşüne katılma oranlarına baktığımız zaman, %76,4'ü bu fikre tamamen katılırken, %12'si çoğunlukla, %8,9'u bazen, %1,6'sı nadiren katılmakta, %1'i de hiçbir zaman katılmadıklarını belirtmişlerdir. Kümülatife baktığımızda ise öğrencilerin yaklaşık %90'ı okudukları bölüm açısından bu dersin gerekli olduğuna inanmaktadır.

Finansal yönetim dersinin iki dönem okutulması konusunda öğrencilerin büyük çoğunluğu bu görüşe tamamen katılmakta ve bu pay kümülatif içerisinde %62,3' ü oluşturmaktadır. Çoğunlukla katılanlar %16,2, bazen cevabını verenler %9,4, nadiren diyenler %5,2, bu fikre hiç katılmayanlar ise %6.8'lik bir paya sahiptir.

Tablo 2: İyi bir finans eğitimi için iş yeri gezileri düzenlemenin gerekli olduğunu gösteren veriler

	Frekans	Yüzde Dağılımı	Geçerli Yüzde Dağılımı	Kümülatif Yüzde Dağılımı
En önemsiz	65	33,9	33,9	33,9
Önemsiz	57	29,7	29,7	63,5
Az önemli	25	13,0	13,0	76,6
Önemli	20	10,4	10,4	87,0
En önemli	25	13,0	13,0	100,0
Toplam	192	100,0	100,0	

Tablo 2’de öğrencilere iyi bir finansman eğitimi için işyeri gezileri düzenlemenin ne kadar gerekli olduğu sorulmuş; öğrencilerin %33,9’ u çok önemsiz, %29,7’ si önemsiz, %13’ ü az önemli, %10,4’ ü önemli, %13’ ü ise çok önemli olduğunu ifade etmişlerdir.

Tablo 3: İyi Bir Finans Eğitimi İçin Mesleki Staj Uygulaması Yapmanın Gerekliliğinin Dağılımı

	Frekans	Yüzde Dağılımı	Geçerli Yüzde Dağılımı	Kümülatif Yüzde Dağılımı
En önemsiz	13	6,8	6,8	6,8
Önemsiz	7	3,6	3,6	10,4
Az önemli	20	10,4	10,4	20,8
Önemli	57	29,7	29,7	50,5
En önemli	95	49,5	49,5	100,0
Toplam	192	100,0	100,0	

Tablo 3’ te öğrencilere iyi bir finansman eğitimi için mesleki staj uygulaması yapmanın ne kadar gerekli olduğu sorulmuş, öğrencilerin %6,8’i çok önemsiz, %3,6’sı önemsiz, %10,4’ü az önemli, %29,7’si önemli, %49,5’i ise çok önemli olduğunu ifade etmişlerdir. Bu sonuçlar öğrencilerin dersleri uygulamaya dönük işlemek istediklerini göstermektedir.

Tablo 4: İyi Bir Finans Eğitimi İçin Konuyla İlgili Seminer Konferans Ve Paneller Düzenlemenin Gerekli Olduğunu Gösteren Dağılım

	Frekans	Yüzde Dağılımı	Geçerli Yüzde Dağılımı	Kümülatif Yüzde Dağılımı
En önemsiz	26	13,5	13,5	13,5
Önemsiz	40	20,8	20,8	34,4
Az önemli	62	32,3	32,3	66,7
Önemli	37	19,3	19,3	85,9
En önemli	27	14,1	14,1	100,0
Toplam	192	100,0	100,0	

Tablo 4’ te öğrencilere iyi bir finansman eğitimi için konuyla ilgili seminer, konferans ve panel düzenlemenin gerekliliği sorulmuş ve öğrencilerin %13,5’i çok önemsiz olduğunu, %20,8’i önemsiz olduğunu, %32,3’ü az önemli olduğunu, %19,3’ü önemli olduğunu, %14,1’i ise çok önemli olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 5: İyi Bir Finans Eğitimi İçin Analize Dayalı Yoğunlaştırılmış Eğitimin Gerekli Olduğunu Gösteren Veriler

	Frekans	Yüzde Dağılımı	Geçerli Yüzde Dağılımı	Kümülatif Yüzde Dağılımı
En önemsiz	16	8,3	8,3	8,3
Önemsiz	18	9,4	9,4	17,7
Az önemli	28	14,6	14,6	32,3
Önemli	45	23,4	23,4	55,7
En önemli	85	44,3	44,3	100,0
Toplam	192	100,0	100,0	

Tablo 5’ te öğrencilere iyi bir finansman eğitimi için analize dayalı yoğunlaştırılmış eğitimin ne kadar gerekli olduğu sorulmuş ve öğrencilerin %8,3’ ü çok önemsiz olduğunu, %9,4’ü önemsiz olduğunu, %14,6’sı az önemli olduğunu, %23,4’ü önemli olduğunu, %44,3’ü ise çok önemli olduğunu ifade etmişlerdir.

Tablo 6: İyi Bir Finans Eğitimi İçin Öğretim Faaliyetlerinde Sanayicilerden Faydalanmanın Gerekli Olduğunu Gösteren Veriler

	Frekans	Yüzde Dağılımı	Geçerli Yüzde Dağılımı	Kümülatif Yüzde Dağılımı
En önemsiz	46	24,0	24,0	24,0
Önemsiz	51	26,6	26,6	50,5
Az önemli	44	22,9	22,9	73,4
Önemli	28	14,6	14,6	88,0
En önemli	23	12,0	12,0	100,0
Toplam	192	100,0	100,0	

Tablo 6’da öğrencilerin iyi bir finansman eğitimi için eğitim faaliyetlerinde sanayicilerden faydalanmanın gerekliliği konusundaki cevaplarının dağılımı yer almaktadır. Bu dağılıma bakıldığında öğrencilerin %24’ü çok önemsiz olduğunu belirtirken; %26,6’sı önemsiz olduğunu, %22,9’u az önemli olduğunu, %14,6’sı önemli olduğunu, %12’si ise çok önemli olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 7: Dersin Daha İyi Kavranabilmesi Açısından Öğretim Elemanının Hangi Metodu Kullanacağını Dağılımı

	Frekans	Yüzde Dağılımı	Geçerli Yüzde Dağılımı	Kümülatif Yüzde Dağılımı
Staj/uygulama	108	56,3	56,5	56,5
Vaka metodu	49	25,5	25,7	82,2
Teorik bilgi	9	4,7	4,7	86,9
Sanayicilerden faydalanmak	12	6,3	6,3	93,2
Diğer	13	6,8	6,8	100,0
Toplam	191	99,5	100,0	
Yanıt Vermeyenler	1	,5		
Toplam	192	100,0		

Tablo 7’de dersin daha iyi kavranabilmesi açısından öğretim elemanının hangi metodu kullanması gerektiğinin dağılımı yer almaktadır. Tablo 7 incelendiğinde; öğrencilerin %56,5’i staj(uygulama) metodunu kullanması gerektiğini ifade ederken; %25,7’si vaka metodunu, %4,7’si teorik bilgiyi, %6,3’ü sanayicilerden faydalanılması gerektiğini belirtmiştir.

Tablo 8: Alınan Eğitimin Bir İşletmede Hangi Pozisyona Uygun Olduğunun Dağılımı

	Frekans	Yüzde Dağılımı	Geçerli Yüzde Dağılımı	Kümülatif Yüzde Dağılımı
Serbest muhasebeci	13	6,8	7,0	7,0
Bağımlı muhasebeci	10	5,2	5,3	12,3
Finansman müdürü	114	59,4	61,0	73,3
Banka personeli	24	12,5	12,8	86,1
Diğer	26	13,5	13,9	100,0
Toplam	187	97,4	100,0	
Yanıt Vermeyenler	5	2,6		
Toplam	192	100,0		

Tablo 8’de alınan finansman eğitiminin bir işletmede hangi pozisyona uygun olduğunun dağılımı görülmektedir. Bu soruya ise ankete katılan öğrencilerin %7’si serbest muhasebeci, %5,3’ü bağımlı muhasebeci, %61’i finansman müdürü, %12,5’i banka personeli cevabını vermiştir.

Tablo 9: Öğrencilerin Okul Sonrası Hayatta Hangi Departmanda Çalışmak İstediklerinin Dağılımı

	Frekans	Yüzde Dağılımı	Geçerli Yüzde Dağılımı	Kümülatif Yüzde Dağılımı
Finansman müdürü	60	31,3	31,4	31,4
Muhasebe müdürü	27	14,1	14,1	45,5
Pazarlama müdürü	50	26,0	26,2	71,7
Üretim müdürü	14	7,3	7,3	79,1
Personel müdürü	40	20,8	20,9	100,0
Toplam	191	99,5	100,0	
Yanıt vermeyenler	1	,5		
	192	100,0		

Tablo 9’ da öğrencilerin okul sonrası hayatta hangi alanda çalışmak istediklerine ilişkin vermiş oldukları yanıtların dağılımı yer almaktadır. Tablo 9 incelendiğinde ankete katılan öğrencilerin %31,4’ ü okul sonrası iş hayatında finansman müdürü olarak çalışmak istediklerini ifade ederlerken; %14,1’i muhasebe müdürü, %26,2’si pazarlama müdürü, %7,3’ü üretim müdürü, %20,9’u personel müdürü olarak çalışmayı istediklerini belirtmişlerdir. Bu da işletme bölümü öğrencilerinin büyük çoğunluğunun muhasebe-finansman alanında çalışmak istediğini ortaya çıkarmaktadır.

Tablo 10: Bir İşletmede Finansman Müdürü Veya Finans Yöneticisinin Örgüt İçindeki Pozisyonunun Algılanmasının Dağılımı

	Frekans	Yüzde Dağılımı	Geçerli Yüzde Dağılımı	Kümülatif Yüzde Dağılımı
Genel müdüre denk	22	11,5	11,5	11,5
Genel müdür danışmanı	69	35,9	35,9	47,4
Genel müdür yardımcısı	37	19,3	19,3	66,7
Diğer departman müdürleri danışmanı	27	14,1	14,1	80,7
Diğer departman müdürlerine denk	37	19,3	19,3	100,0
Toplam	192	100,0	100,0	

Tablo 10’da öğrencilere “bir işletmede finansman müdürü yada finansal yönetici ne tür bir pozisyonda bulunmalıdır” sorusuna verilen yanıtların dağılımı yer almaktadır. Ankete katılan öğrencilerin bu soruya vermiş oldukları yanıtların dağılımına bakıldığında; %11,5’i genel müdüre denk, %35,9’u genel müdür danışmanı, %19,3’ü genel müdür yardımcısı, %14,1’i diğer departman müdürlerine danışman, %19,3’ü de diğer departman müdürlerine denk cevabını vermişlerdir.

III. Değerlendirme ve Sonuç

Finansman eğitimi, ekonomide, sosyal hayatta, teknolojiye meydana gelen değişimlere bağlı olarak, olası beklentilere cevap verebilmek için gelişme göstermek zorunluluğundadır. Bu değişim ve gelişmeler finansman eğitiminin yeni koşullara göre tekrar düzenlenmesi ve beklenen durum ile, mevcut durum arasındaki farkın en aza indirilmesi gerektiğini gündeme getirmiştir.

Ülkemizde finansman eğitiminin çağın gereklerine bağlı olarak nitelikli iş gücü gereksinimini karşılamaya yönelik olarak değişim gösterdiği görülmektedir. Finansman eğitiminin verildiği yüksek öğrenim kurumları bu gerekliliği göz önün-

de bulundurarak eğitim programlarını düzenlemeleri gerekmektedir.

Artık günümüzde tüm gelişmiş ülkeler kalite, verimlilik ve rekabette üstünlük kavramlarını hedef belirleyerek, geleceğe yönelik politikalarını belirlemektedirler. Buna paralel olarak Türkiye’de özellikle eğitim başta olmak üzere birçok program geleceğe yönelik olarak hazırlanmak durumundadır.

Teknolojinin hızla değişen yapısı, özellikle üniversitelerde etkin bir eğitim için araştırma faaliyetlerinin vazgeçilmez bir ön şart haline gelmiştir. Yapılan araştırmalar, teknoloji kullanımının finansman eğitimi üzerinde olumlu etki yarattığını ve teknoloji kullanımı arttıkça finansman eğitiminden alınan verimde artış meydana geldiğini ortaya koymaktadır. Bu nedenle finansman eğitiminin günümüz şartlarına uyum sağlayabilmesi için bilgisayar ve diğer teknoloji araçlarıyla entegrasyonu zorunlu hale gelmiştir. Böyle bir eğitimin verilmesi durumunda öğrenci mezuniyet sonrası hayata hazırlanması kaçınılmazdır.

Finansman eğitimi ile ilgili yaptığımız ve daha önce yapılan çalışmalar, finansman eğitiminde teknolojiden faydalanılması, öğretim üyelerinin dersi daha etkin ve doyurucu bir şekilde işlemesi, öğrenciyi

pratik hayata hazırlayan uygulamalara olanak sağlanması gerektiğini göstermiştir.

Anket formları değerlendirildiğinde, alınan dersin sadece teorik bilgi içermeyip pratik hayatta işlerine yarayacağını düşünenler yaklaşık %47'lik bir paya sahipken; aksini düşünenler ise yaklaşık %22'lik bir paya sahiptir.

Öğrenciler aldıkları eğitimin gelişen teknolojiye ayak uyduracak düzeyde olduğu görüşüne %68'i tamamen katılırken; %22,6'sı çoğunlukla katıldığını, %29,5'i bazen katıldığını, %25,8'i nadiren katıldığını, %15,3'ü de asla cevabını vermiştir. Bu sonuçlar bize eğitimde teknoloji kullanımının artırılması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Finansal yönetim dersi işletme bölümlerinde zorunlu ders olarak okutulmasına rağmen; öğrencilerin yaklaşık %80'i ders seçmeli olaydı dahi dersi tercih edeceklerini belirtmişlerdir.

Araştırma bulguları dersin daha iyi kavranabilmesi açısından öğretim üyelerine büyük görevler yüklemektedir. Araştırmadan elde edilen sonuçlara bakıldığında; araştırmaya katılan öğrencilerin %56,5'lik bir kısmı staj (uygulamayı) tercih ederken, %25,7'si vaka metodu uygulamasına ağırlık verilmesinin gerekliliği üzerinde durmuşlardır. Bu durum teori ve uygulamanın öğrencilere birlikte verilmesi halinde dersten alınan verimi artıracaklarını ortaya koymaktadır.

Staj aşaması, öğrencileri, eğitim dönemleri boyunca, iş dünyasıyla tanışırma aşaması olarak değerlendirilmektedir. Bu nedenle finansman eğitimi teorik olarak verildikten sonra öğrencilere uygulama yapma olanağı sağlanarak zaman zaman da örnek olay uygulaması öğretim üyeleri tarafından sınıflara taşınmalıdır. Böylece

öğrenci hem okulda aldığı teorik bilginin pratikte nasıl kullanıldığını anlayacak, hem de öğrendiklerinin anlamlılık düzeyi artacaktır.

Araştırmadan elde edilen sonuçlardan bir diğeri ise, derslerdeki başarının önemli faktörlerinden birisinin dersleri düzenli bir biçimde takip etme ve derslere düzenli bir biçimde devam etme faktörü olduğu tespit edilmiştir. Derste başarılı olabilmek için derse devam etmenin gerekli olduğunu düşünenlerin payı ise %79,7'dir. Bu pay içerisinde derse devam etmenin gerekliliğine tamamen katılanların payı %51,6 iken; çoğunlukla katılanların payı ise %28,1'dir.

Ülkemizde yapılan bilimsel araştırmalarda ise üniversitelerde verilen uygulamaya yönelik eğitimin yetersizliğini ve değişik sorunları ortaya koymaktadır. Okutulmakta olan dersler, dünyada meydana gelen değişimlere paralel olmalıdır. Öğretim kurumlarında hazırlanacak ders programları çeşit ve kapsam bakımından kendi ihtiyaçlarını makro düzeyde karşılayacak yeterli bilgiye sahip, nitelikli insan tipinin yetiştirilmesine uygun olarak hazırlanmalı ve teori ve uygulamanın arasında köprü oluşturularak bu köprüden bilgi alışverişinin akışı sağlanmalıdır. Böylece bir uygulamayla hem yüksek öğretim kurumlarında verilen eğitimin günün gereklerine uygun olmasını sağlayacak hem de iş dünyasını nitelikli iş gücü sıkıntısına çare bulunması sağlanacaktır.

Daha etkin ve kaliteli bir finansman öğretimi için teknolojinin getirdiği yenilikler uygulamaya geçirilmeli, özellikle eğitimde bilgisayar desteği sağlanmalıdır. Öğretim elemanları değişen ve gelişen tüm koşulları takip ederek, sürekli edindiği bilgileri ve gelişmeleri öğrencilere aktararak, sürekli öğrenme bilinci aşılmalıdır. Okullarda eğitim programlarında

akreditasyon sistemi uygulanmalıdır. Yeni eğitim programlarının belirlenen standartlara uygunluğu sağlanmalıdır.

Kaynakça

Çelik Orhan ve Kadir Gürdal, (1999), "Muhasebe Eğitiminde Kalite Arayışları ve Akreditasyon (Eşdeğerleme) Standartları." **Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi**, Ankara: MÖDAV Yayınları, Sayı: 2.

Doğan Zeki ve Turgut Çürük, (2001), "Üniversitelerde Muhasebe Ders ve İçeriklerinin Verilme Düzeyi ve Belirlenme Şeklinin Tesbitine İlişkin Bir Araştırma" **Muhasebe ve Finansman Dergisi**, İstanbul: MUFAD Yayınları, Sayı:9.

Hein Scott E. ve Katherine Austin, (2001), "Education; Texas Tech Üniversitesi; Technology Finance Study&Teaching". **Journal of Education for Business**, Jan/Feb Vol.76 Issue 3, 167-173.

Korkmaz Turhan, (2000), "Amerika Birleşik Devletlerinde Finans Eğitimi ve Akreditasyon", **Muhasebe ve Finansman Dergisi**, İstanbul: MUFAD Yayınları, Sayı: 8

Krishnana, V. Sivarana; Chenchuramaiah T. Bathala, (1999), "Teaching the Introductory Finance Course: What Can We Learn From Student Perceptions and Expectation" **Financial Practice & Education**, Spring/Summer 99, Vol.9 Issue 1.

Letterman Denise, (2008). "Teaching Hybrid Principles Of Finance To Undergraduate Business students - Can It Work?" **Journal of College Teaching & Learning**, Volume 5, Number 7 pp 43-54.

Önal Servet ve Fevzi Apaydın, (1999), "Yeni Teknolojik Gelişmelerin Muhasebe Eğitimi Üze-

rindeki Etkileri", **Türkiye XVIII. Muhasebe Eğitimi Sempozyumu**, Fethiye-Muğla.

Özer Bengi, (2000). "Finans Teorisinin Tarihsel Gelişimi", **Muhasebe ve Finansman Dergisi**, İstanbul: MUFAD Yayınları. Sayı: 5.

Sen Swapen ve Patrick Joyce,(1997). "Performance in Principles of Finance Courses by Students With Different Specialization" **Financial Practice & Education**, Fall/Winter 9, Vol.7 Issue 2.

Toraman Cengiz, (2000), "Modern Finans Öğretisinde Gelinek Nokta: Online Finans Eğitimi", **Muhasebe ve Finansman Dergisi**, Sayı: 8 s.72-80 MUFAD Yayınları.

Toraman Cengiz, (2001). "Finans Etiğinin Finansman Yönetimindeki Yeri", **Muhasebe ve Finansman Dergisi**, İstanbul: MUFAD Yayınları. Sayı: 9.

Tarun Dewan ve Alan Kaplan,(2005). "Some Influences On The Performance Of Undergraduate Business Students In Finance Courses", **Management Education Formation en Gestion: Proceedings of the Annual Conference of the Administrative Sciences Association of Canada, Management Education Division Toronto, Ontario** May 28-31, Volume 26, No.10, pp: 56-63.

Worthington Andrew ve Helen Higgs,(2003). "Factors explaining the choice of a finance major: the role of student characteristics, personality and perceptions of the profession", **Accounting Education An International Journal**, 1468-4489, Volume 12, Issue 3: pp. 261-281.

[http / uluslararasıegitim.com./mba/mba_sozluk.asp](http://uluslararasıegitim.com./mba/mba_sozluk.asp)

<http://www.sbe.deu.edu.tr/SBEWEB/dergi/dergi07/yucel.pdf>

Türkiye Kişi Başına				Kulüplerin Mali Yapısı - Gelirleri			
	2009		2009				
	2008	Projeksiyon	Gerçekleşme		Trabzon	Galatasaray	Fenerbahçe
Gelir (\$)	10.371	8.392	8.315	Gelir	33.943	60.349	56.333
Gelir (TL)	13.284	12.986	12.867	Brüt Kâr	31.470	60.349	50.159
Harcama (TL)	9.713	9.819	9.729	Faaliyet Kârı	30.154	51.945	48.316
- Gıda (TL)	2.507	2.570	2.547	Net Kâr	38.112	88.265	63.837
- Giyim (TL)	555	516	511	Aktif	142.119	323.265	132.194
- Konut, yakıt (TL)	1.974	2.157	2.138	Özsermaye	99.255	250.594	123.625
- Eğitim (TL)	124	127	126	Sermaye	25.000	2.035	25.000
- Sağlık (TL)	397	404	400	Kulüpten Alacak	112.253	289.400	90.338
Cari açık (\$)	585.399	180.341	178.690				
Ödenecek vergi (TL)	940	1.017	1.007				

Kaynak: Referans Gazetesi, 26.01.2010

Kaynak: Referans Gazetesi, 17.08.2009